

Svar på fullmäktigemotionen: motion om gratis mensskydd för unga och mindre bemedlade

Borgå social- och hälsovårdsnämnd 21.12.2022 § 103
454/05.00/2022

Sohän 10.03.2022 § 34

Beredning och tilläggsuppgifter
Servicechef vid barn- och familjetjänster Kristina Huopalainen,
servicechef Elisa Roine, ledande socialarbetare Jeanette Söderberg
samt servicechef vid tjänster för vuxna Ville Heininen
fornamn.efternamn(at)borga.fi

Den socialdemokratiska fullmäktigegruppen gjorde 15.9.2021 en fullmäktigemotion om gratis utdelning av mensskydd exempelvis i läroanstalter och hälsovårdscentraler. I motionen konstateras att det höga priset på mensskydd bidrar till ekonomisk ojämlikhet. Mensfattigdom drabbar i synnerhet unga samt mindre bemedlade. I motionen uppges att det finns många länder där gratis mensskydd delas ut. Ett av exemplen är Skottland, där gratis tamponger och bindor delas ut till behövande. I motionen uppges att Helsingfors har beslutat att börja dela ut mensskydd i läroanstalter. Helsingfors inleder en 4 månader lång pilotprojekt tidigast i augusti 2022. Förberedelser pågår som bäst.

Synpunkter från den arbetsgrupp som behandlade motionen:
De personer som deltar i beredningen konstaterar att initiativet om avgiftsfria mensskydd för unga och mindre bemedlade är en bra observation med tanke på jämställdhetsaspekten. I dagens läge kan eleven få mensskydd av skolhälsovårdaren, om det finns ett akut behov av det under skoldagen. En utvidgad utdelning av mensskydd jämfört med nuvarande praxis kan inte påföras skolhälsovården.

En person eller familj som bor eller vistas i Finland kan få utkomststöd, om inkomsterna och medlen inte räcker till för nödvändiga utgifter, såsom mat och boende. Grunddelen utgörs av ett fast belopp som är avsett för nödvändiga utgifter i det dagliga livet. Vid beräkningen av utkomststödsbeloppet beaktas en egen grunddel för varje familjemedlem. Det grundläggande utkomststödet består av en grunddel och en del som gäller övriga grundutgifter. År 2022 är grunddelens belopp 514,82 euro/mån. för personer som bor ensamma. Grunddelen är avsedd att täcka följande utgifter: utgifter för kost, utgifter för kläder, mindre hälso- och sjukvårdsutgifter, utgifter för personlig hygien och renlighet i hemmet, utgifter för användning av lokaltrafik, utgifter för prenumeration på en dagstidning, utgifter för användning av telefon och datakommunikation, utgifter för hobby- och rekreationsverksamhet, andra motsvarande utgifter som hänför sig till en persons och familjs dagliga uppehälle.

Ur det kommunala socialarbetets synvinkel identifieras mensfattigdom inte som ett fenomen. Det grundläggande utkomststödet från FPA omfattar även hygienprodukter, bland annat

mensskydd, och dessa ingår i stödets grunddel. Såväl inom vuxensocialarbetet som inom det sociala arbetet för barnfamiljer beviljas förebyggande och kompletterande inkomststöd för familjer när den ekonomiska situationen har försämrats. I stödbesluten beaktas familjens eller individens helhetssituation, och kompletterande inkomststöd kan beviljas också för mensskydd. Syftet med det utkomststöd som kommunen beviljar är att förebygga barnfamiljefattigdom och jämna ut den ekonomiska ojämlikheten.

I Borgå bor för närvarande ca 2 100 flickor i åldern 12–19 år. På riksnivå lever 7 % av barnfamiljerna i fattigdom. I Borgå finns ca 150 flickor i den nämnda åldersgruppen. Kostnaderna för mensskydd är ca 60 euro/person/år. De årliga kostnaderna för avgiftsfria mensskydd i denna åldersgrupp är 9 000 euro.

I detta skede ser vi att utkomststöd och utdelning av mensskydd via skolhälsovårdare i akuta situationer är de åtgärder som kan genomföras som en del av våra nuvarande tjänster.

Bilagor

Socialdemokratiska fullmäktigegruppens motion om kostnadsfria mensskydd.

tf. social- och hälsovårdsdirektören:

Social- och hälsovårdsnämnden föreslår för stadsstyrelsen att det ovanstående ges som svar på den socialdemokratiska fullmäktigegruppens fullmäktigemotion.

Beslut:

Social- och hälsovårdsnämnden beslöt enhälligt föreslå för stadsstyrelsen att det ovanstående ges som svar på den socialdemokratiska fullmäktigegruppens fullmäktigemotion.

Stadsstyrelsen 19.4.2022 § 156
454/05.00/2022

Bilaga:

- socialdemokratiska fullmäktigegruppens motion 15.9.2021

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen beslutar ge det som sägs ovan som sitt svar på motionen väckt av SDP:s fullmäktigegrupp och sänder svaret till stadsfullmäktige för kännedom.

Ledamot Karlsson föreslog understödd av ledamot Blomqvist-Valtonen att ärendet återremitteras till stadsstyrelsen för ny beredning.

Beslut

Stadsstyrelsen beslöt efter en omröstning med röster 8 (Andersson, Blomqvist-Valtonen, Hirvilammi, Karlsson, Lund, Ryyänen, Sigfrids,

Valasti) - 5 (Holmström, Orava, Servin, Uski, Wiitakorpi)
återremittera ärendet för ny beredning.

Social- och hälsovårdsnämnden 21.12.2022

Beredning och tilläggsuppgifter
Servicechef för barn- och familjetjänster Kristina Huopalainen
Servicechef Eliisa Roine
Servicechef för tjänster för vuxna Ville Heininen
planerare Laurina Kilpeläinen
förnamn.efternamn(at)borga.fi

Sedan stadsfullmäktige återremitterade motionen för beredning har arbetsgruppen som förberedde ärendet räknat vilka kostnader som utdelningen av kostnadsfria mensskydd skulle förorsaka staden och hur Helsingfors stads försök Maksuttomat menkat [kostnadsfria mensesen] har utförts i praktiken. Som bilaga för detta svar finns ett sammanfattning om Helsingfors försök.

I svaret på utlåtandet uppdateras dessutom utkomststödets grunddel, som är 532,97 euro i månaden till en person.

I Borgå bor det för tillfället cirka 12 000 kvinnor i åldersgruppen 11–50 (Statistikcentralen 9/2022). Priset för mensskydd är enligt beräkning cirka 60 euro per år och om hela åldersgruppen (11–50) erbjuds kostnadsfria skydd skulle det medföra en årlig kostnad på 720 000 euro för staden.

Om de kostnadsfria mensskydden utdelades till motsvarande åldersgrupp som kostnadsfri preventiv rådgivning, med andra ord Borgåbor av åldern 11–24 år (ca. 4000 invånare), skulle den årliga kostnaden vara cirka 240 000 euro.

Ifall kostnadsfria mensskydd skulle utdelas till Borgåbor av åldern 11–19 år (ca. 2100 invånare) skulle den årliga kostnaden vara 126 000 euro.

Social- och hälsovårdsväsendets verksamhet övergår till Östra Nylands välfärdsområde från och med början av året 2023. Arbetsgruppen som deltar i att ge svar på motionen anser nuvarande praxis om inkomststöd till mindre bemedlade kommunbor samt mensskydd som utdelas av skolhälsovårdaren vid akut behov under skoldagen vara tillräckligt och ett genomförbart alternativ före slutet av året 2022. Genomföraren och betalaren för försöket Maksuttomat menkat [kostnadsfria mensesen] i Helsingfors är nämnden för fostran och utbildning.

Bilagor:

Fullmäktigemotion om gratis utdelning av mensskydd 15.9.2021
Sammanfattning av försöket Maksuttomat menkat [kostnadsfria mensesen] i Helsingfors.

tf. social- och hälsovårdsdirektören

Social- och hälsovårdsnämnden föreslår för stadsstyrelsen att det ovanstående kompletterade svar ges som svar på den socialdemokratiska fullmäktigegruppens fullmäktigemotion.

Beslut

Social- och hälsovårdsnämnden beslutade enhälligt att föreslå för stadsstyrelsen att det ovanstående kompletterade svar ges som svar på den socialdemokratiska fullmäktigegruppens fullmäktigemotion